Fiskeridirektoratet

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
26/21407		Alessandro Astroza, 98 86 56 74	30.10.2026

Høringssvar om elektronisk rapportering av personer om bord i fiskefartøy

Norges Fiskarlag viser til Fiskeridirektoratets høring om krav til elektronisk rapportering av personer om bord i fiskefartøy.

Norges Fiskarlags hovedsyn er at fartøy som ikke er omfattet av generell ERS-plikt, heller ikke skal pålegges å anskaffe et ERS-system utelukkende for å rapportere personer om bord. Dette gjelder særlig fartøy under 8 meter. Enefiskere må heller ikke pålegges å rapportere seg selv aktivt før hver avgang. For fartøy som omfattes av kravet, må ordningen bygge på prinsippet «registrer én gang, rapporter endringer». Opplysninger som allerede er rapportert gjennom SafeSeaNet Norway, mannskapslister eller andre offentlige ordninger, må gjenbrukes slik at fiskeflåten ikke pålegges parallelle rapporteringskrav.

Innledende merknader

Norges Fiskarlag har forståelse for at myndighetene har behov for opplysninger om hvem som deltar i fisket. Opplysningene kan ha betydning for ressurskontroll, sikkerhet og beredskap og arbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Disse formålene er likevel forskjellige og tilsier ikke nødvendigvis det samme rapporteringskravet for alle fartøy og alle turer.

Forslaget er omfattende og tar i for liten grad hensyn til forskjellene mellom fartøy, driftsformer og faktisk kontrollbehov. Det vil innføre en ny, aktiv rapporteringsplikt før hver avgang, også når besetningen er uendret over lang tid og fartøyet ikke skal drive fiske eller høsting.

Innspill fra medlemmer og organisasjonsledd på lokalt nivå viser en gjennomgående bekymring for merarbeid, gjentakende rapportering, kostnader og konsekvensene for den aller minste kystflåten. Det pekes særlig på at fartøy

under 8 meter vil måtte anskaffe ERS bare for personrapporteringen, og at et slikt krav vil være uforholdsmessig for enefiskere og fartøy med en liten og stabil besetning.

Det er samtidig foreslått konkrete forenklinger, blant annet registrering ved sesongstart eller én melding som gjelder fram til mannskapet endres.

Fartøy uten generell ERS-plikt må unntas

Fiskeridirektoratet skriver i høringsnotatet punkt 6.6 at fartøy under 8 meter som ikke har ERS, må anskaffe et ERS-system for å kunne sende melding om personer om bord. Direktoratet anslår at om lag 800 aktive merkeregistrerte fartøy berøres, og oppgir abonnementskostnader fra 150 kroner per måned og oppover. Forslaget innfører ikke fangstrapportering for disse fartøyene, men pålegger dem likevel å anskaffe og betale for selve ERS-systemet.

Dette bryter med den avgrensningen Nærings- og fiskeridepartementet besluttet 5. september 2025, da den generelle innføringen av elektronisk fangstrapportering for fartøy under 8 meter ble utsatt. Planlagt innføring av VMS for alle merkeregistrerte fiskefartøy endrer ikke dette. VMS er automatisk posisjonsrapportering, mens forslaget her krever en aktiv melding gjennom ERS før hver avgang.

Norges Fiskarlag mener derfor at nedre grense og unntak for personrapporteringen må samsvare med grensen for generell ERS-plikt. Fartøy under 8 meter som ikke allerede har ERS-plikt på annet grunnlag, må unntas.

Utsettelsen av generell ERS-plikt for denne fartøygruppen må få reelt gjennomslag. Den kan ikke uthules gjennom nye, enkeltstående rapporteringskrav som i praksis forutsetter at fartøyene anskaffer et ERS-system. Forslaget vil ellers innebære en indirekte innføring av krav om ERS-system for denne gruppen, selv om fangstrapporteringen fortsatt er utsatt.

Enefiskere må ikke rapportere seg selv før hver tur

Den minste flåten er i all hovedsak bemannet med én og samme person gjennom hele året. Når eier og fartøyfører er den eneste personen om bord, har myndighetene allerede faste opplysninger om både fartøyet og den ansvarshavende. Et krav om at samme person aktivt skal rapportere seg selv før hver avgang, gir liten kontrollgevinst sammenlignet med belastningen og risikoen for utilsiktede feil.

For fartøy uten generell ERS-plikt gjelder unntaket uavhengig av om fartøyet på den enkelte turen har én eller flere personer om bord. Endringer i hvem som har sitt arbeid om bord, ivaretas gjennom dagens krav til oppdatert mannskapsliste og kopi på land.

For enefiskere på fartøy som omfattes av et eventuelt krav om elektronisk personrapportering, skal den faste enefiskeren registreres én gang. Ny elektronisk melding skal bare være nødvendig dersom andre personer kommer om bord.

Eksisterende mannskapsliste må være utgangspunktet for sikkerhetsformålet

Bemanningsforskriften § 14 krever at hvert enkelt skip, uansett størrelse, har en oppdatert mannskapsliste som viser hvem som til enhver tid har sitt arbeid om bord. Listen skal oppdateres senest i forbindelse med avgang, og rederiet skal ha en kopi på land.

Dagens ordning gir ikke Fiskeridirektoratet direkte og standardisert tilgang til opplysningene. Samtidig gjelder bemanningsforskriften personer som har sitt arbeid om bord, mens Fiskeridirektoratets forslag omfatter alle personer om bord, inkludert gjester. Forslaget går dermed lenger enn dagens krav til mannskapsliste.

For fartøy uten generell ERS-plikt bør dagens mannskapsliste og kopi på land som utgangspunkt være tilstrekkelig for sikkerhet og beredskap. Dersom myndighetene mener det er nødvendig med en særskilt løsning for gjester, må behovet for dette begrunnes særskilt. Et slikt behov kan ikke alene begrunne at hele den minste flåten pålegges å anskaffe et ERS-system.

Dersom rapportering gjennom ERS skal oppfylle eller erstatte dagens krav til mannskapsliste, må dette avklares med Sjøfartsdirektoratet før ordningen innføres. Det må fremgå tydelig at én registrering oppfyller begge regelverk, slik at fartøyene ikke blir stående med både dagens mannskapsliste og en ny, parallell rapporteringsplikt gjennom ERS.

Sikkerhet og etterfølgende kontroll må skilles tydeligere

Behovet for opplysninger under en pågående tur må vurderes særskilt fra behovet for å dokumentere hvem som har deltatt i fisket. For sikkerhet og beredskap finnes det allerede et krav om mannskapsliste og kopi på land. Kontroll med aktivitetskrav, bosted, nasjonalitet og andre vilkår er i større grad et etterfølgende kontrollbehov.

Som et konkret forslag for etterfølgende kontroll bør opplysninger om hvem som har deltatt i fisket, kunne vurderes registrert på landings- eller sluttseddelen. Landingsforskriften § 9 krever i dag opplysninger om den som lander fangsten, men ikke om hele besetningen under fisket.

En utvidelse med opplysninger om deltakende besetning vil kunne knytte dokumentasjonen direkte til den aktuelle fangsten og fisketuren. Den praktiske gjennomføringen kan avklares med salgslagene.

En slik løsning vil ikke gi løpende oversikt under turen, men kan ivareta en vesentlig del av kontrollformålet uten å kreve ny rapportering før hver avgang.

Registrer én gang og rapporter endringer

Dersom det innføres personrapportering for fartøy som allerede har ERS-plikt, må hovedregelen være at fast og validert mannskap registreres én gang og gjelder fram til det skjer en endring. Det skal ikke være nødvendig å sende de samme opplysningene på nytt før hver tur.

For fartøy som sender avgangsmelding, bør mannskapsopplysningene følge meldingen automatisk når besetningen er uendret. For fartøy uten avgangsmelding bør én registrering gjelde fram til mannskapet endres.

Denne løsningen reduserer antall aktive handlinger, faren for feil og behovet for oppfølging, samtidig som myndighetene får oppdaterte opplysninger når det faktisk skjer en endring.

Gjenbruk av opplysninger og krav til systemleverandørene

Større fiskefartøy rapporterer allerede besetnings- og passasjeropplysninger gjennom SafeSeaNet Norway. Det kan ikke innføres et parallelt krav om at de samme opplysningene også må legges inn manuelt i ERS. For seilaser hvor opplysningene er rapportert gjennom SafeSeaNet, må rapporteringsplikten enten anses oppfylt eller opplysningene overføres automatisk til Fiskeridirektoratets systemer.

Fiskeridirektoratet viser til at enkelte ERS-leverandører allerede tilbyr integrerte løsninger, men nøyer seg i høringsnotatet med å oppfordre leverandørene til å legge til rette for gjenbruk. Norges Fiskarlag mener dette ikke er tilstrekkelig.

Fiskeridirektoratet må stille funksjonskrav til ERS-leverandørene som sikrer at:

- fast mannskap kan ligge registrert til det skjer en endring

- opplysninger fra SafeSeaNet og andre relevante systemer kan gjenbrukes
- brukeren ikke må rapportere samme opplysning til flere offentlige myndigheter
- systemene har en enkel reserveprosedyre ved tekniske problemer

Fiskeridirektoratet må stille krav til de godkjente systemene og leverandørene. Nye kostnader som utelukkende følger av personrapporteringen, må ikke skyves over på det enkelte fartøy.

Rapporteringsplikten må avgrenses mot turer uten fiskeriaktivitet

Fiskefartøy brukes også til bunkring, verkstedopphold, vedlikehold, prøveturer, korte forflytninger og andre praktiske gjøremål. Fiskerimyndighetenes kontrollbehov etter deltaker- og ressursregelverket gjør seg ikke gjeldende på samme måte ved slike turer.

Rapporteringsplikten må derfor knyttes til turer hvor det skal drives fiskeri- eller høstingsaktivitet. Turer til verksted, bunkring, proviantering, vedlikehold, prøveturer og rene forflytninger må falle utenfor.

Sikkerheten på slike turer ivaretas gjennom kravet om mannskapsliste og kopi på land. Dersom direktoratet mener at en særskilt elektronisk plikt også er nødvendig ved annen bruk av fartøyet, må behovet, hjemmelen og forholdsmessigheten begrunnes særskilt.

Kostnader og alternative løsninger

Dersom fartøy uten generell ERS-plikt likevel skal omfattes, må myndighetene tilby en enkel og kostnadsfri offentlig løsning som kan brukes på mobiltelefon eller i nettleser uten ERS-abonnement. Løsningen må bygge på stående registrering og melding bare ved endringer.

Fiskeridirektoratet omtaler i punkt 6.5 muligheten for innringing til FMC for ansvarshavende som har personlig dispensasjon fra ERS. Dette er foreløpig ingen ferdig eller generell løsning for fartøy under 8 meter. Innringing før hver tur vil dessuten bare erstatte én gjentakende oppgave med en annen.

FMC kan være en reservekanal ved tekniske problemer, men bør ikke være hovedløsningen.

Tekniske feil må ikke hindre avgang

Forslaget innebærer at meldingen skal være sendt og ha status «OK» før fartøyet kan forlate havn. Manglende dekning, feil hos leverandøren, driftsproblemer hos myndighetene eller problemer med validering mot offentlige registre må ikke føre til at fartøy blir liggende ved kai.

Kravet om status «OK» kan derfor ikke være en absolutt forutsetning for avgang når feilen ligger utenfor fartøyets kontroll.

Det må etableres en enkel og uttrykkelig regulert reserveprosedyre. Denne kan omfatte innringing til FMC eller annen melding til Fiskeridirektoratet, kombinert med etterregistrering når systemet igjen er tilgjengelig.

Det må skilles klart mellom tekniske eller utilsiktede feil og bevisst feilrapportering. I en innføringsperiode må hovedvekten ligge på veiledning og retting.

Kontrollen må være målrettet og forholdsmessig

Elektroniske opplysninger kan være et nyttig kontrollverktøy, men kan ikke erstatte målrettet fysisk kontroll. Kontroll ved landing kan samtidig avdekke forhold knyttet til fangst, seddelføring, personer om bord og redskapsbruk. Et større datagrunnlag gir ikke nødvendigvis bedre kontroll dersom opplysningene ikke kan verifiseres mot faktiske forhold.

Norges Fiskarlag mener kontrollinnsatsen i større grad må rettes mot fartøy, fiskerier og situasjoner hvor risikoen for brudd er dokumentert. En generell plikt for alle fartøy og alle turer må ikke innføres bare fordi den teknisk lar seg gjennomføre.

Personvern og bruk av opplysningene

Det må fastsettes klare rammer for hvilke opplysninger som lagres, lagringstid, tilgang, deling og sletting. Når personopplysninger sammenstilles med fartøyets posisjon, fangst og aktivitet over tid, oppstår et detaljert bilde av enkeltpersoners arbeid og bevegelser.

Tilgangen må derfor begrenses til myndigheter med et konkret og nødvendig behov. Det må være tydelig hvilke myndigheter som får tilgang, hvilke opplysninger de kan benytte, og hvilke formål opplysningene kan brukes til.

Opplysninger som allerede er registrert, må gjenbrukes der det er rettslig og praktisk mulig. En ny rapporteringsplikt må ledsages av en gjennomgang av hvilke eksisterende plikter som kan fjernes eller automatiseres. Innspill fra blant annet

Maritim pensjonskasse illustrerer hvordan allerede registrerte opplysninger kan brukes for å unngå parallelle rapporteringskrav.

Oppsummering

Norges Fiskarlag ber om at følgende legges til grunn før det eventuelt fastsettes nye regler:

- Fartøy som ikke er omfattet av generell ERS-plikt, herunder fartøy under 8 meter, unntas fra kravet om elektronisk personrapportering.
- Unntaket for fartøy uten generell ERS-plikt gjelder uavhengig av om fartøyet har én eller flere personer om bord på den enkelte turen.
- Dagens krav om mannskapsliste og kopi på land brukes som utgangspunkt for sikkerhet og beredskap.
- Forholdet til bemanningsforskriften avklares med Sjøfartsdirektoratet, slik at det ikke oppstår parallelle krav.
- Opplysninger om hvem som har deltatt i fisket, vurderes tatt inn på landings- eller sluttseddelen for etterfølgende kontroll.
- For fartøy som omfattes av kravet, registreres enefiskere og annet fast mannskap én gang og oppdateres bare ved endringer.
- Opplysninger som allerede er rapportert gjennom SafeSeaNet eller andre offentlige systemer, skal gjenbrukes.
- Fiskeridirektoratet stiller nødvendige funksjonskrav til ERS-leverandørene.
- Rapporteringsplikten knyttes til turer med fiskeri- og høstingsaktivitet.
- En eventuell løsning for fartøy uten ERS må være offentlig, enkel og kostnadsfri.
- Tekniske feil må ikke hindre avgang, og FMC eller annen kanal må kunne brukes som reserveprosedyre.
- Kontrollen målrettes etter dokumentert risiko.
- Det fastsettes tydelige rammer for lagring, tilgang, deling og sletting av personopplysningene.

Med hilsen

Sverre Johansen

Alessandro Astroza

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.